

เสขยวิธี

โดย

พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระสาสนโสภณ
(ชินหุตตมहाเถร)

อดีตเจ้าคณะภาค ๑-๒-๓ และ ๑๒-๑๓

(ธรรมยุต)

วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร

ที่ระลึกในคราวจัดประชุมพระสังฆาธิ-
การระดับอำเภอ ตำบลและวัด

ณ วัดเขาบางทราย อ. เมือง จ. ชลบุรี

วันที่ ๑๗-๑๘-๑๙ กันยายน ๒๕๒๒

02174

ห้องสมุดวัดเขาบางทราย:

เลขทะเบียน 02174

เลขเรียก 8Q ๙- 2521

เสขยวิธี

โดย

พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระสาสนโสภณ
(บิณฑูตมหาเถร)

อดีตเจ้าคณะภาค ๑-๒-๓ และ ๑๒-๑๓
(ธรรมยุต)

วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร

ที่ระลึกในคราวจัดประชุมพระสังฆาธิ-
การระดับอำเภอ ตำบลและวัด

ณ วัดเขาบางทราย อ. เมือง จ. ชลบุรี

วันที่ ๑๗-๑๘-๑๙ กันยายน ๒๕๒๒

คำนำ

ระเบียบประเพณีข้อบังคับและวินัย จำเป็นสำหรับ
หมู่ อยู่ในหมู่ต้องสนใจให้รู้ เพื่อไม่ประพฤตินในส่วน
ที่ไม่สมควร เพื่อประพฤตินในส่วนที่สมควร ภิภุ
สามเณร ตั้งอยู่ในลักษณะที่ดี เป็นสมณะที่ดี
เป็นดีแก่ภิภุสามเณรนั่นเอง ดีแก่วัด ดีแก่พระศาสนา
ในที่นี้ เก็บข้อปฏิบัติขนบธรรมเนียมระเบียบ เก่าบ้าง
ออกใหม่บ้าง รวมเป็นข้อปฏิบัติ เรียกว่า เสนิยวิธี
แปลว่า วิธีที่ควรสนใจ ให้ภิภุสามเณรที่บวชใหม่
ที่มาอยู่ใหม่ สนใจรู้ไว้ เพื่อปฏิบัติเอง และบอกกล่าว
คนอื่น แล้วพึงสนใจให้ยิ่งกว่านี้ ข้อทั้งหลายนั้น ๆ
ตั้งไว้เป็นหลักปฏิบัติ จะปฏิบัติได้เต็มตามนั้น หรือ
ผ่อนผันเปลี่ยนแปลง ดูตามควร จะทำอะไร ควรถามผู้รู้
ก่อน มีสมณสัญญา คือ รู้ตัวว่า เป็นสมณะ ไม่ลืมตัว

มีหิริโอตตปปะ ก็พอรู้ได้เองว่า อะไรอย่างไร สมควร
ไม่สมควร ฤทธิกะสามเณรที่บวชอยู่นาน ๆ ฟังถ้อยคำ
ประจำตัวว่า

สมณ อสส สุตสมณ

เป็นสมณะ ต้องเป็นสมณะที่ดี

แต่ละคน ต่างจิตต่างใจกัน ข้อปฏิบัติทำให้แต่ละคน
รวมเข้าเป็นอุคคณเดียว มีที่ขัดใจอยู่บ้าง แต่
เห็นแก่ส่วนกลาง แข็งใจปฏิบัติตาม จนคุ้นกับใจแล้ว
ก็คล่องใจไม่ลำบาก

การปฏิบัติเสื่อม เพราะหนักทางข้างโลกมากไป
บวชไกรถษาระดับเดิมไว้ไม่ได้ บวชใหม่มาเห็น
ไถ้อย่าง เผลอตัว หย่อนกว่าระดับตัวอย่างนั้นอีก
บวชใหม่อีกก็เป็นอย่างนี้ เสื่อมไปที่ละนิดทีละนิด
ตุงเข้มนาฬิกา ไม่พ่วงไม่เห็น พอเห็นสเวลาล่วงไปแล้ว
ล่วงไปแล้วรู้ก็ยังดี

ขอให้ฤทธิกะสามเณร ที่ปฏิบัติพระธรรมวินัย

ก

จงจำเรณูจำเรณู ขอให้ที่ยังบกพร่อง จงมีความเห็น
ชอบ ปฏิบัติให้สมบูรณ์ เกอต.

ชินทศโต

วัดเทพศิรินทราวาส

๑๕ พฤษภาคม ๒๔๕๕

สมโณ อสฺส สฺสสมโณ

๑. ลักษณะประณมมือ ไหว้ กราบ

ก. ประณมมือ คือ ทำกระพุ่มมือ ที่เรียกว่า กัตถุชลี ตั้งตัวตรง ท่อนแขนทอดคึงตามลำตัว ฝ่ามือ นิ้วมือขวาซ้าย ประกบเสมอกัน เรียกว่า กระพุ่มมือ ยกกระพุ่มมือขึ้น ให้ข้อมือจดเหนือคโณปี้ ตั้งกระพุ่มมือ ตรงแนวเดียวกับท่อนข้อศอก

ข. ไหว้ ทำกระพุ่มมืออย่างข้อ ก. ยกกระพุ่มมือขึ้น ให้ปลายนิ้วชี้ จดระดับชายผมที่หน้าผาก พร้อมกับ ก้มศีรษะลงนิดหน่อย

ค. กราบเบญจางคประดิษฐ์ คือ นั่งคุกเข่า ทำพรหม ตั้งตัวตรง ทอดลำขาตามปกติ ไม่ถ่าง ประณมมืออย่างข้อ ก. ปฏิบัติตามจังหวะดังนี้

จังหวะที่ ๑ ยกกระพุ่มมือขึ้น จดเหนือคโณปี้ อย่างประณมมือข้อ ก.

จังหวะที่ ๒ ยกกระพุ่มมือขึ้น ให้ปลายนิ้ว จด
ระดับชายผมที่หน้าผาก พร้อมกับก้มศีรษะลงนิดหน่อย
อย่างไหว้อ ข้อ ข.

จังหวะที่ ๓ ลดกระพุ่มมือลงมา จดเหนือคิ้ว
อย่างประณมมือข้อ ก.

จังหวะที่ ๔ น้อมตัวลงสู่พื้น อย่าให้ท้ายโค้ง คง
ประณมมืออยู่ พอจะถึงพื้น แ่มือขวาซ้าย คว่ำลง
ราบบนพื้น ไขว้ช่องระหว่างหัวแม่มือขวาซ้าย พอหน้า
ผากลงจดพื้นได้ ให้ข้อศอกจดเข้า น้อมศีรษะลง ให้
หน้าผากจดพื้นในช่องนั้น อย่ากระดกหน้าขึ้นรับหน้าผาก
นี้กราบครั้งที่ ๑

เงยตัวตั้งตรง ตั้งตนจังหวะที่ ๑ อีก แล้วปฏิบัติ
ตามจังหวะ ๒-๓-๔ นี้ นี้กราบครั้งที่ ๒

กราบครั้งที่ ๓ ปฏิบัติอย่างกราบครั้งที่ ๒ กราบ
ครั้งที่ ๓ แล้ว เงยตัวตั้งตรง ไหว้ ๑ ครั้ง อย่างไหว้
ข้อ ข.

กราบเนิบ ๆ ค่ะ เหนว่า ก้มลงไป ชั่วหายใจออก

เงยขึ้นตงตัวตรง ชั่วหายใจเข้า กราบเป็นหมู่ ต้อง
กราบพร้อม ๆ กัน ดูหัวหน้าที่เป็นแบบได้

ขณะกราบ ฟังนึกในใจว่าอย่างนี้

กราบครั้งที่ ๑

อรหิ สมมาสมพุทโธ ภควา

กราบครั้งที่ ๒

สวากขาโต ภควตา ธมโม

กราบครั้งที่ ๓

สุปฏิปันโน ภควโต สาวกสงโม

เว้นแต่มีบทอื่นให้นึก นึกกราบพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ หรือนึก

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส
ครั้งละจบ หรือ

ระลึกถึงพระปัญญาคุณ กราบครั้งที่ ๑

” ” บริสุทธิคุณ ” ” ๒

” ” กรุณาคุณ ” ” ๓

ภิกษุสามเณร คฤหัสถ์กราบเหมือนกัน กราบผู้อื่น

ให้นึกถึงคุณของผู้หนึ่ง เช่น กราบแม่กราบพ่อ ก็นึกถึง
คุณของท่าน ทำอะไรให้ใจรู้สึก อย่าเป็นเพียงอาการ
ข้างนอก แม่ปฐมาปฐมาเทยนบุชาพระ ก็ระลึกถึงคุณพระ
เป็นการอบรมใจไปพร้อมกัน

ง. หมอบกราบ คือ ประณมมือกราบไหว้ตามวิธี
กราบไหว้นั้น นั่งพับเพียบ ไม่ต้องแบ่มือ น้อมกระพุ่ม
มือลงจดพื้นตรง ๆ น้อมศีรษะลง ให้น้ำนม
จดหัวแม่มือ กราบหนึ่งเดียว นี้คือหลักสูตรกราบหลักสูตร
พระกราบพระก็ได้ลงโอกาส

๒. เคารพบุคคล วัตถุ สถานที่

ก. บุคคล คือ อุปัชฌายะ อาจารย์ ครู พระเถระ
เรียกว่า ปุชฌีบุคคล บุคคลที่ควรบูชา

เคารพ คือ ไม่นั่ง ยืน เดิน ไกลเคียงเฉียดชิด
ที่เรียกว่า กรายศีรษะ ไม่อยู่ในที่สูงกว่า ไม่เหยียดเท้า
ไปทางท่าน ไม่ผินหลังให้ท่าน ไม่รวมอาสนะ ไม่วาง
ของของตนบนอาสนะท่าน ต่อหน้าท่าน ต้องสงบเสงี่ยม
เรียบร้อย ถอดรองเท้า ลดลม ห่มเฉียงบาหรือห่มดอง

ไม่เดินแข่งชนหน้าท่าน ไม่ผ่านหน้าในระยะใกล้
 หลีกทางให้ท่านไปก่อน ถ้าจำเป็น พุดขอโอกาสท่าน
 หรือไหว้ เป็นที่รู้จัก ไม่เดินตรงหน้าท่าน สวนทาง
 กับท่าน ต้องหยุดคิณหน้ามาทางท่าน มือทั้งสอง
 ประสานกัน ทอดเหยียดข้างหน้า จนกว่าท่านเลยไป
 ยืนรับเมื่อท่านมา ท่านอยู่กับที่ ขณะผ่านท่านไป
 แลไปทางผ่าน การแลถือเป็นการเคารพ ถือไม่แล
 สูงหรือแลข้ามศีรษะ ไปตามถนนนอกวัด ก็ทำอย่าง
 เดียวกัน แลไม่ต้องลงจีวร ในบ้านไม่ต้องกราบ

พระมหากษัตริย์เสด็จผ่านไปหน้า หรือสวนทางมา
 ก็ทำอย่างเดียวกัน ทอดสายตาไปทางท่าน เรียกว่า
 ถวายเนตร แผ่เมตตาจิต ถวายพระราชกุศล คฤหัสถ์
 ที่ควรให้เกียรติ พึงปฏิบัติอย่างเดียวกัน

กระบวนศพผ่านไปหน้า หรือสวนทางมา พึง
 ปฏิบัติอย่างเดียวกัน แผ่ส่วนกุศลแก่ศพนั้น และนึก
 ปลงว่า ตถาวาหิ มรุตสสามิ เราก็จักตายเช่นนี้เหมือนกัน
 นั่งยืนอยู่ก่อน ก็คงนั่งยืนอยู่ ถ้าเดิน ต้องหยุด

แม่เผาศพ เห็นคนตาย ก็พึงแผ่ส่วนกุศล ให้แก่ผู้ตาย และนึกปลงอย่างนั้น เห็นคนเจ็บ พึงนึกว่า เราก็จับ อย่าง^๕เหมือนกัน และนึกเอาใจช่วย

ในการเชิญผู้ใดผู้หนึ่ง หรือในการนิมนต์พระ เนื่องด้วยการทำบุญทำพิธี ควรเชิญหรือนิมนต์ด้วยตนเอง อย่าใช้ใครส่ง ๆ ไป ในการฝากเนื้อฝากตัว เช่น ฝากบวช มารتابิตาผู้ใหญ่ ควรฝากฝังลูกหลานด้วยตนเอง ตามธรรมเนียมของไทยเก่า เป็นเกียรติ เป็นการระ เป็นมารยาท

ผู้รับผิดชอบ การงาน ผู้ไปติดต่อ คุยให้คู่ควรกัน มี^๕นั้น กลายเป็นไม่การระต่อผู้รับผิดชอบ กลายเป็น ถูกผู้รับผิดชอบ ควรใส่ใจไว้

ข. วัตถุ คือ สิ่งควรเคารพ เช่น พระพุทธรูป สิ่ง^๕ที่เนื่องกับพระพุทธเจ้า รูปพระที่ควรเคารพ คัมภีร์ หรือหนังสือธรรมะ เรียกว่า ปุชนียวัตถุ วัตถุที่ควรบูชา ต้องตั้งหรือวางไว้ในที่สมควร ไม่กล่ากราย พึงแสดงอาการเคารพ อนุโลมอาการเคารพบุคคล

สายสิน (สายสัญญาณ) ที่โยงจากพระพุทธรูปหรือจากศพ ภาษาโยงที่โยงจากศพ เป็นสิ่งแทนพระพุทธรูปหรือศพ ต้องไม่กล่ากราย ไม่ข้าม ไม่ทับ ไม่วางอะไรทับ เว้นแต่มีระเบียบให้ทำ เช่น ทอดผ้าบังสุกุลบนนั้น

ก. สถานที่ เช่น โบสถ์ เจดีย์ เรียกว่า ปุชนียสถาน สถานที่ควรบูชา พึงแสดงอาการเคารพอนุโลมอาการเคารพบุคคล

๓. การทำอะไรที่ต้องพร้อมกันนั้น อย่าให้พระเถระต้องคอย อย่าให้อาจารย์ต้องคอย อย่าให้คนมีฐานะต้องคอย อย่าให้คนเจ็บป่วยต้องคอย ถ้าจำเป็น ควรบอกหมู่หรือผู้ใดคนหนึ่ง ให้ทราบล่วงหน้า เช่น ลงปาฏิโมกข์ไม่ได้ ควรบอกเอง หรือให้ผู้อื่นบอกให้สงฆ์รู้ล่วงหน้าว่า ลงไม่ได้เพราะเหตุนั้น ๆ

ออกจากที่ประชุม ต้องให้ผู้ใหญ่ออกก่อน ผู้ใหญ่ก็อย่าโอ้อวดให้เขาต้องรอ

๕. อย่าพูด อย่ามอง อย่าชวน ข้ามศีรษะผู้ใหญ่

แม้ในที่ประชุม จะพูดกะคนที่อยู่ข้างหลังคนอื่น ก็อย่า
ทำเช่นนั้น ต้องมองหรือพูด ในระหว่างช่องคนทั้งหลาย
แสดงอาการเช่นนั้น เป็นอาการขอโทษไปในตัว

๕. ในงานมงคล นิยมเบี่ยงขวา เป็นการเคารพ
เช่น ทำประทักษิณ เวียนโบสถ์ วงสายสิน ก็เวียนวง
ทางขวา เช่น วงหมอนำมนต์

๖. อยู่ด้วยกันตั้งแต่ ๒ องค์ขึ้นไป พระผู้อ่อน
พรรษา จะปิดเปิดประตูหน้าต่าง จุดดับไฟ ท่อง
หนังสือ สอนหนังสือ ใช้เสียง ต้องอาปุจฉา คือ ขอ
โอกาสพระผู้แก่พรรษาก่อน สามเณรต้องอาปุจฉาพระ
และสามเณรผู้แก่พรรษากว่า

จะทำอะไรที่รำคาญคนข้างเคียง ควรบอกเขาก่อน
อย่าอึกทึก โกลที่เขาคือต้องการสงบหรือโกลที่คนเจ็บป่วย

๗. เองาน

เองาน คือ ยืนมือขวาออกไปจากตัว หอดลำศอก
ตามตัว แฉกมือทางตั้ง กระดกใบมือขึ้น กระดิกเพียง
ข้อมือ แล้วกระดกลง ใช้ในการรับของจากผู้ใหญ่

พอกระดกลงก็รับของนั้น

๘. วิธีรับของจากผู้ใหญ่ และให้ของแก่ผู้ใหญ่

ก. ถ้าท่านนั่งบนพื้น ผู้รับนั่งพับเพียบ หรือคุกเข่า
 คุกเข่า ถ้าท่านนั่งเก้าอี้หรือยืน ผู้รับยืนย่อตัว หรือคุก
 เข่าคุก หรือคุกเข่าเดียวรับ

ให้ของแก่ผู้ใหญ่ ก็ปฏิบัติอย่างเดียวกัน

พับเพียบ ยืน เป็นเคารพธรรมดา นั่งคุกเข่าคุก
 เข่า เป็นเคารพมาก นั่งคุกเข่าเดียว เป็นเคารพสูง แล้วแต่
 กาลเทศะ

คุกเข่าเดียว คือ คุกเข่าซ้าย ตั้งเข่าขวาทำเขย่ง
 แขนซ้ายทอดลงตามลำตัว มือขวาเอางานและรับของ

ข. รับของจากผู้ให้ ถ้าควรกราบ ให้กราบ
 ก่อนผู้ให้ยื่นของ อย่าต้องให้ผู้ให้ยื่นมือคอย

ค. ผู้ให้ให้คนอื่นนำของมาให้ ผู้รับแสดงการวะ
 หรือมารยาทอธยาศัย ต่อผู้เป็นเจ้าของสิ่งของนั้นตาม
 ฐานะ เช่น ไหว้ หรือแสดงความรู้สึกไปทางผู้ให้

๙. เดินหรือคลานสามขา

จังหวะที่ ๑ คุกเข่า^๕ ฝ่ามือขวาคว่ำบนขาอ่อน
ขวา ฝ่ามือซ้ายคว่ำบนขาอ่อนซ้าย หรือประสานมือ^๕
ทั้งสองไว้หน้าขา

จังหวะที่ ๒ มือซ้ายท้าวไปข้างหน้า ฝ่ามือขวา
คว่ำปกเข้าขวา

จังหวะที่ ๓ ก้าวขาขวาออกไป ตั้งเข่าขึ้น ฝ่ามือ
ขวากังปกเข้าขวา

จังหวะที่ ๔ เลื่อนขาซ้ายออกไป ให้เข้า^๕ท่า^๕คู่จุดพื้น
เสมอกัน เหมือนจังหวะที่ ๑ แล้วก้าวต่อ ๆ ไปตาม
จังหวะ ๒-๓-๔ น^๕

ถ้าก้าวแรก ยกขาซ้ายก้าวออกไป มือซ้ายก็คว่ำ
ปกเข้าซ้าย มือขวาท้าว^๕พื้น

ถ้ามือไหนถนัดของ ก็ยกถือไว้ข้างหน้าตลอดไป
อีกมือหนึ่งท้าว^๕พื้น มือข้างไหนถนัดของ ก้าวแรกยกขา
ข้าง^๕นั้น ถ้าถือของสองมือ ก็ใช้แต่ขา

ไม่ใช่มือท้าว^๕พื้น เรียบร้อยดี

๑๐. เทียน^๕น้ำมันต์

ก. จุกเทียบนํ้ามนต์ เจ้าภาพต้องจุกเอง หรือให้
 ผู้ใหญ่จุก แล้วประเคนหม้อนํ้ามนต์ แก่พระสังฆเถระ
 ผู้เป็นประธานพิธี ในพระราชพิธี พระมหากษัตริย์
 ทรงจุกและประเคนเอง

จุกเทียบนํ้ามนต์ เพื่อพระสวดขับบทว่า

อเสวนา จ พาลานํ

ที่ถือว่าเป็นคำมงคล

ข. หยดเทียบนํ้ามนต์ เมื่อพระสวดขับบทว่า

ชีณํ ปุราณํ นวํ นตฺถิ สมฺภวํ

วิรตฺตจิตฺตตายติเก ภวสฺมิ

เต ชีณพีชา อวิรุพฺพหินฺนทา

หรือหยดก่อน เพื่อให้พอดีกับถึงบทนี้ ด้วยเกรงว่า

พอดึงจะหยดไม่ทัน

บทนี้ มีความว่า ขอให้สิ่งไม่ดีต่างๆ ที่มีอยู่เก่า
 หมดสิ้นไป เหมือนเทียนละลายหยดหมดไป ที่จะมี
 มาใหม่อย่ามีมา

ขณะหยดเทียบนํ้ามนต์ มีอชวาที่จับเทียบนํ้ามนต์

๕ นน จับสายสินไว้ด้วย

ควรหยดเท่าจำนวนใดจำนวนหนึ่ง เช่นเท่าพระ
พุทธคุณเก้า คือ อะ สั ง วิ สุ โล ปุ สะ พุ ภะ

ก. ตับเทียนน้ำมัน คือ จุ่มเทียนน้ำมัน ลงใน
น้ำมันให้ดับ เมื่อพระสวดขึ้นบว่า

นิพฺพุตติ ธีรา ยถามฺปทีโป

บทนี้ มีความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ดีดับหายไปเหมือน
ไฟเทียนดับ

ขณะจุ่มเทียนน้ำมันในน้ำมัน ควรทำอย่างใด
อย่างหนึ่ง ที่เป็นมงคล เช่น วนเทียนเป็นอุณาโลม
ในน้ำมัน

๑๑. พิธีสวดมนต์

ก. จัดบูชาพระตังพระพุทธรูป มีดอกไม้ธูปเทียน
หม้อน้ำมัน เทียนน้ำมัน เครื่องพรมน้ำมัน คือ
หม้าคามัก หรืออะไรก็ตามแต่จะได้ สายสิน เต้า
น้ำกรวด เทียนชะนวน ถ้าไม่ใช่งานมงคล ไม่ต้องมี
สายสิน หม้อน้ำมัน เทียนน้ำมัน เครื่องพรมน้ำมัน

ถ้าเป็นงานศพ จัดที่บูชาอีกที่หนึ่ง ที่หน้าศพ ถ้าเป็น
งานกระตุก จัดที่บูชาอีกที่หนึ่ง ตั้งกระตุกบนนั้น หรือ
ตั้งกระตุกในที่บูชาพระ ทงงานศพและงานกระตุก มี
เครื่องทองน้อย ที่หน้าศพหน้ากระตุกนั้น และมีสาย
โยงบังสกุลในเครื่องทองน้อยนั้น ฐป่อยุช่ายเทียนอยู่ขวา
ถ้าบูชาศพกระตุก หันดอกไม้ไปทางศพกระตุก ถ้า
ให้ศพกระตุกบูชา หันดอกไม้ออก พิธีบังสกุลก็จัด
อย่างเดียวกัน ถ้ามีสวดอภิธรรม ตั้งกะบะเครื่องบูชา
ตรงหน้าพระสวด จุดเมื่อจะสวด

ข. เจ้าภาพจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และ
เครื่องทองน้อย

ค. อาราธนาศีล ถ้ามีเทศน์ด้วย ไว้ตอนเทศน์

ง. อาราธนาปริตต์

จ. เจ้าภาพจุดเทียนน้ำมันต์

ฉ. พระอนุโมทนา เจ้าภาพกรวดน้ำ

ช. บทอาราธนาศีล ๕

มยิ ภนุเต, วิสัณสิ รกฺขณฺตุถาย, ติสฺรณฺเน สห,

ปณฺจ สีสฺยานิ ยาจาม

ทุติยัมปิ มยํ ภนฺเต ฯลฯ ตติยัมปิ มยํ ภนฺเต ฯลฯ

ขอศีล ๘ เปลี่ยน ปณฺจ เป็น อญฺจ

ช. บทอาราธนาปริตต์

วิปฺตุติปฺปวิพาหยา สพฺพสมฺปตฺติสิทฺธิยา

สพฺพ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ทุกข} \\ \text{ภย} \\ \text{โรค} \end{array} \right\}$ วินาสาย ปริตฺตํ พุรฺธ มํกลํ

๑๒. พิธีเทศน์

ก. ตั้งธรรมาสน์ จัดที่บูชา ตั้งพระพุทธรูป มี
ดอกไม้มารูปเทียน เทียนประจำกัณฑ์เทศน์ เทียนชะนวน
เต้านากรวก เครื่องทองน้อยบูชาธรรมของเจ้าภาพ ถ้า
เป็นงานศัพกระดุก มีเครื่องทองน้อยอย่างพิธีสวดมนต์

ข. เจ้าภาพ บูชาสิ่งที่จะบูชา แล้วจุดธูปเทียนบูชา
พระรัตนตรัย และจุดเทียนประจำกัณฑ์เทศน์

ค. อาราธนาศีล

ง. อาราธนาธรรม

จ. จุกเครื่องทองน้อย

ฉ. พระอนุโมทนา เจ้าภาพกรวดน้ำ

ช. บทอาราธนาธรรม

พรหมา จ โลกาธิปตี สหัมปติ

กตอุณฺชลี อนฺธิวรํ อยาจถ

สนฺติธ สตุตาปฺปรชภุชชาติกา

เทเสตุ ธมฺมํ อนฺนํ กมฺปิ มํ ปชํ

๑๓. กรวดน้ำ

กรวดน้ำเมื่อทำบุญกุศลแล้ว เตรียมเต้าน้ำกรวดไว้
วิธีกรวดน้ำ คือ รินน้ำหยดน้ำลงในภาชนะ หรือในที่
ใด ๆ ก็ได้ ทำด้วยความเคารพ ขณะรินหรือหยดนั้น
นึกแผ่ส่วนบุญกุศลไป ให้ผู้ที่ตนนึกให้ หรือให้ทั่วไป

กรวดขณะพระสวด

ยถา วาริวหา ปฺรา

ถึง

มณิ โชติรสโย ยถา

ต่อนประณมมือฟั่ง

บท^๕นี้เป็นบทอธิษฐานใจของพระ ขอให้สำเร็จ
ตามที่ผู้กรวดน้ำ^๕นี้ ผู้กรวดน้ำ^๕นี้ก็แผ่ส่วนบุญกุศลใน
ขณะนั้นใจตรงกัน

น้ำที่รินหรือหยดลงในภาชนะนั้น ต้องเททิ้งในที่
สมควร จะรินหรือหยดลงดินก็ได้

ของที่จบกให้จริง ๆ ไม่ได้ เช่น ภูฏี ศาลา
บุญกุศล ก็ให้น้ำแทน เช่น พระเวสสันดรลงน้ำ
ลงในมือพราหมณ์ เมื่อให้ช้างแก่พราหมณ์

๑๔. การตักบาตร

เวลาทำบุญที่มีตักบาตร^๕นั้น ตักข้าวลงบาตร เมื่อ
พระสวด^๕จบทว่า

อนุตฺตรํ ปุณฺณเขตฺตํ โลกสฺส

บท^๕นี้ มีความว่า พระสงฆ์^๗เป็นนาบุญอย่างสูงของ
ชาวโลก หรือเมื่อสวด^๕ จบทว่า

ทานาทิธมฺมวธิฺนา ชิตฺวา มุนินฺโท

บท^๕นี้ มีความว่า พระพุทธเจ้า^๗ ผู้เป็นจอมมุนี
ทรงชนะด้วยทานเป็นต้น

๑๕. ภัตตกาล คือ เวลาฉันอาหาร นับตั้งแต่เวลา
อรุณแดง คือ แสงทองขึ้น เรียกว่า ไต้อรุณ ถึงเที่ยงวัน
ฉันอาหารยาวกาลิกได้ เวลานอกนั้น เรียกว่า วิกาล
ฉันไม่ได้ สิ่งที่ไม่แน่ใจ ตามผู้รู้ก่อน

ข้อสังเกตเรื่องอรุณ คือ อาศัยแสงอรุณ ทุลลยมี
เห็น เห็นไปไม้ รู้ว่า อ่อนแก่ เรียกว่า ไต้อรุณ

๑๖. กาลิก

ก. ยาวกาลิก คือ อาหารทุกอย่าง เป็นขาทนียะ
ของควรเคียว เป็นโภชนียะ ของควรฉน์ เป็นโภชนะ
คือ ข้าวสุก ขนมหสค ขนมห่ง ปลา เนื้อ ฉันได้
เฉพาะในภัตตกาล

อ้อยที่ตองขบเคียว นมสด นมหวาน เนยแข็ง จัดเป็น
ยาวกาลิก ฉนั้นนอกภัตตกาลไม่ได้

ข. ยามกาลิก คือ น้ำปานะ หรือน้ำอัฐบาน คือ
น้ำปรุงรส คั้นหรือออกจากผลไม้ดองไม้รากไม้ น้ำ
หวาน น้ำอดลม น้ำอ้อยสด น้ำตาลสด เมื่อ
บัจจยมีอยู่ คือ เมื่อมีความจำเป็น รับประเคนแล้ว

ฉันนอกภักตกาลได้ ตลอดเวลาที่กำหนด ถ้าผลโตกว่า
มะตูม เรียกว่า มหาผล เช่น น้ำทุเรียน น้ำสับปะรด
น้ำมะพร้าว ฉันนอกภักตกาลไม่ได้ น้ำอิตลมหา
ด้วยส้มผลเล็ก ๆ ลงอย่างมีกาก มีเยื่อ ฉันไม่ได้
กรองก่อนได้

น้ำปานะสุกด้วยไฟใช้ไม่ได้ สิ่งที่ทำเป็นน้ำปานะ
ใช้น้ำร้อนไม่ได้ พระทำเองไม่ได้

ค. สัตตาหกาลิก คือ เนยใส เนยข้น นำนํ้า นํ้าผึ้ง
และน้ำอ้อย ที่เคี่ยวเข้มข้นแข็ง รับประเคนแล้ว ฉัน
นอกภักตกาลได้ตลอด ๗ วัน

ง. ยาวชีวิก คือ ยาแก้โรค รับประเคนแล้ว ฉันได้
ตลอดชีวิก

จ. กาลิกระคน

กาลิกหลายอย่างระคนปนกัน คือ ผสมปนกัน นับ
กาลิกที่มีเวลาน้อยเป็นประมาณ

๑๗. ลักษณะของต้องประเคน

น้ำเปล่า ๆ เท่านั้น ไม่ต้องประเคน นอก^{นี้}ต้อง

ประเคน คือ กาลิกทั้ง ๔ ของที่กลืนเข้าไป ของเคี้ยว
ของอม เช่นหมาก บุหรี่ ยาอม

๑๘. ลักษณะประเคน

ก. ของที่จะประเคนนั้น ยกคนเดียวได้
ข. ผู้ประเคน เป็นสามเณรหรือภิกษุผู้ชาย
ค. ยกของนั้น ให้ข้อศอกทอดตั้งอยู่ตามลำตัว ยก
ของขึ้น วางบนมือพระผู้รับ

ง. พระผู้รับเออมนมออกมารับ ให้ข้อศอกทอดตั้ง
อยู่ตามลำตัว คือ ทั้งผู้ประเคนทั้งผู้รับ เออมนมออก
มาชั่วศอกหนึ่ง เรียกว่า ได้หัตถบาต

จ. ถ้าผู้หญิงประเคน ให้พระทอดผ้ากราบหรือผ้า
ที่สมควร ออกไปชั่วศอกหนึ่ง จับชายผ้าทางตัวไว้
ผู้หญิงวางของบนฝ่ามือ

ฉ. ประเคนแก่พระองค์ใดองค์หนึ่ง พระอื่นฉันได้

ช. ของที่ประเคนแล้ว ผู้ไม่ใช่พระจับต้อง ถือว่า
ขาดประเคน เป็นเสมือนไม่ได้ประเคน

ซ. ของที่ยังไม่ได้ประเคน พระจับต้อง เรียกว่า

อุกคหิต ผิดวินัย

ณ. อย่ารับประเคนของ ที่ฉันในภักตกาลก็ไม่ได้
นอกภักตกาลก็ไม่ได้ ในภักตกาล อย่ารับประเคน
ข้าวสาร ปลาดิบ เนื้อดิบ นอกภักตกาล อย่ารับ
ประเคน อย่าจับต้องของเป็นยาวกาลิก อย่าให้เป็น
อันโตวฏฐะ อันโตบักกะ สามบักกะ

๑๙. ของดิบ

เนื้อ ปลา ไข่ กะปิ น้ำปลา ที่ดิบ ฉันไม่ได้ ต้อง
ให้สุกด้วยไฟก่อน กะปิที่ทำน้ำพริก เผาก่อน

ข. ผักต่าง ๆ ที่ปลูกเป็น พริก มะเขือ มีเมล็ด
ปลูกเป็น เรียกว่า พืชคาม ฉันหรือทำลายเป็นผิด
จะฉันต้องให้ทำเป็นกบปิยะก่อน

ค. กบปิยะ หมายความว่า ควรใช้ได้ เขา
ต้มเผือกอย่างไรก็ได้ วิธีทำกบปิยะอย่างหนึ่ง คือ

พระบอกว่า กบปิยะ กโรหิ
จงทำให้เป็นกบปิยะ

ผู้ทำรับว่า กบปิยะ ภนเต

เป็นกบปียะแล้ว เจ้าข้า

๒๐. จันอาหาร ต้องหมั้จัวร์เป็นปริมนทล
คือ เรียบร้อย นึ่งเรียบร้อย ปฏิบัติตามเสขียวัตถ์

๒๑. ขณะน้ยาคูกัน จำเป็นพุด ก็พุดพอไต้ยิน
อย่าคะนอง อย่าล่อกล่ก อย่ามุ่มมาม อย่าให้อาหาร
ติตริมฝีปาก อย่าซากอญ อย่าสุดน้ามก อย่าให้น้ามก
ไหลหรือแจ่มช่องจุมก อย่าใช้มือที่ถูกของนารังเกียจ
เช่น เช็ดปากหรือเกา หยิบอาหาร

๒๒. อย่าอ้าปากจนเห็นในปาก อย่าอ้าปากเกี้ยว
อย่าเกี้ยวทำปากอย่างลิง อย่าเกี้ยวประหนึ่งว่าหิว
เต็มทน

๒๓. ถ้าจันรวมกันมาก รอให้พระไต่อาหารทั่วกัน
แล้วจึงจัน และรอพระผู้เป็นประธานก่อน

๒๔. ข้าวในจานหรือชาม ตักจันต่งแต่ขอบจาน
ใกล้ตัวออกไป ไม่เปรอะ อย่าจันทำของให้กระจุย
กระจาย เช่น ปลาทุหลายตัว อย่าจันต้วนบ้างต้วน
บ้าง จันเป็นตัว ๆ เหลือยังน่ากิน อย่าให้ช้อนซ่อม

ถ้ายาม กระทบกันตึงมาก

๒๕. ไม่นับรวมภาชนะเดียวกัน ต้องมีสามแบ่ง
หรือช้อนกลาง อย่าใช้ช้อนตะเกียบ จิ้มเข้าปากซ้ำ
เช่น ใช้ช้อนแทงชิ้นเนื้อ แล้วจิ้มลงในน้ำจิ้ม แล้วส่ง
เข้าปาก แล้วแทงจิ้มเข้าปากอีก อย่างนี้ ช้อนนั้น
เข้าปากแล้วเข้าปากเล่า อย่าทำ

๒๖. พิจารณาปัจจัย ๔

จีวร คือ ผ้าต่าง ๆ บิณฑบาต คือ อาหาร
เสนาสนะ คือ ที่อยู่อาศัย คิลานเภสัช คือ ยาแก้โรค

ก. จะใช้ผ้าพึงพิจารณาก่อนว่า เราใช้ผ้านี้ปกปิด
ร่างกาย ป้องกันหนาวร้อน ให้ร่างกายชีวิตเป็นอยู่
เพื่อเล่าเรียนปฏิบัติพระธรรมวินัย

ในวันหนึ่ง ๆ ทุก ๆ เข้า ขณะใช้ผ้าครั้งแรก
และเวลาเปลี่ยนผ้าผืนใหม่ พิจารณาก็นั่งดี

ข. จะฉันอาหาร พึงพิจารณาก่อนว่า เราฉัน
อาหารนี้ ให้ร่างกายชีวิตเป็นอยู่ เพื่อเล่าเรียนปฏิบัติ
พระธรรมวินัย ทก ๆ เมื่อพิจารณาคำแรกก็ยิ่งดี

ค. จะจำวัด พึงพิจารณาว่า เราอยู่อาศัยที่น^๕
 พักผ่อน ให้ร่างกายชีวิตเป็นอยู่ เพื่อเล่าเรียนปฏิบัติ
 พระธรรมวินัย วันหนึ่ง พิจารณาจะจำวัดครั้งหนึ่ง^๕
 ก็น่าดี

ง. จะฉันหรือใช้ยา พึงพิจารณาว่า เราฉันยา^๕
 ใช้ยานี้ ป้องกันบำบัดโรค ให้ร่างกายชีวิตเป็นอยู่
 เพื่อเล่าเรียนปฏิบัติพระธรรมวินัย นาน ๆ จะฉันยา
 ใช้ยาสักครั้ง อย่าละเลย

จ. การพิจารณาปัจจัย ก็เพื่อให้เห็นประโยชน์^๕
 ของปัจจัย ๔ อาศัยปัจจัย ๔ เป็นอยู่ เพื่อเล่าเรียน
 ปฏิบัติพระธรรมวินัย เป็นการฝึกให้รู้จักยับยั้ง^๕

๒๗. จำวัด ต้องปิดประตู หรือกั้นบัง หรือให้คน
 คอยระวัง มิให้ใครเห็น

๒๘. น้ำใช้ฉันนั้น คือ น้ำเปล่า ๆ จะใช้ซักล้าง สรง
 ต้ม ฉน หรือทำอะไรก็ตาม ต้องกรองก่อน น้ำเหลือ
 ตักโอ่งนิดหน่อย ค้างคืนค้างวัน อาจเกิดตัวสัตว์ได้
 นึกเอาง่าย ๆ ว่าไม่มี เป็นเหตุให้หมักง่ายต่อไป เสีย

นิสัย นี่แหละ ความหย่อนนัย ^๕ คงเอาชนะแล้ว
 อบาทิโทษ ไม่ได้ทำให้ปวดหัวปวดฟัน แต่ทำให้
 ใจตกต่ำ มีบทสวดเตือนทุกวันปาฏิโมกข์ว่า

อณฺเฏคุเตสุ วชฺเชสุ ภยทสฺสาวี
 เห็นอบาทิโทษเมื่อนึกได้ว่า เป็นภย

เมื่อบวช ท่านให้มีผ้ากรองน้ำ ไม่มีผ้ากรองน้ำ
 ท่านห้ามเดินทางไกล ก็เพื่อให้มีผ้ากรองน้ำใช้นั้น

๒๙. น้ำชำระ ถ่ายแล้ว ต้องชำระด้วยน้ำชำระ
 แม้ชำระด้วยสิ่งอื่น ก็ต้องชำระด้วยน้ำชำระ ท่าน
 ผู้ใหญ่ท่านว่า ตัวเป็นพระ กันไม่เป็นพระ เพราะถ่าย
 แล้วไม่ล้างกัน

๓๐. ใช้รองเท้าทำด้วยหนังอย่างเดียว ^๕ ชนเดียว
 หรือสี ^๕ ชนไป ไม่มีสน

๓๑. อย่าขายของ อย่าซื้อของ อย่าต่อราคาของ
 ราคาค่ารถ ต้องให้ไวยาวจักรจัดการ

๓๒. รับเองหรือให้เขารับกับปียภณฺท์ ^๕ ไม่ได้เลย
 เมื่อเขาถวายกับปียภณฺท์ เป็นค่าปัจจัย ปวารณาว่า

ถวายบังจัย ๔ รับบังจัย ๔ ได้ เขาถวายกับปิยภักดิ์
ไม่ได้พิจารณา บอกให้เขาพิจารณาให้ถูกต้อง หรือ
สอนศิษย์ให้รู้คำพิจารณาไว้ แล้วให้ศิษย์กล่าวคำ
พิจารณา อย่าให้เขาว่างซุก ๆ เหน็บ ๆ ว่างเฉย ๆ
ตัวอย่างคำพิจารณา

ขอถวายบังจัย ๔. และสิ่งที่ควรแก่สมณบริโภค
เทาราคา.....พับ มอบไว้ที่กับปิยการกแล้ว เมื่อ
พระคุณเจ้าประสงค์สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ขอได้เรียกจาก
กับปิยการกน^๕ เทอญ.

๓๓. สังฆทาน คือ ของที่ถวายสงฆ์

ก. ของที่เขาถวายเป็นสังฆทาน ตกเป็นของสงฆ์
ถือเป็นของตนไม่ได้ แต่ถ้าทางวัดจัดให้ไปรับแทนสงฆ์
ได้ของเป็นลหุภักดิ์ ไม่ใช่ของถาวร เช่น อาหาร
สบง จีวร ของนั้นเป็นอันสงฆ์แจก ให้แก่ผู้ไปรับ^๕
ส่วนขอเป็นครุภักดิ์ถาวร เช่น ถัง กะละมัง
ตกเป็นของสงฆ์

ข. ถ้ารับสังฆทานจากทายกเอง ทางวัดมิได้จัด

ให้ไปปรับแทนสงฆ์ ของทั้งหมด ที่เป็นลหุภณฺฑ์
ครุภณฺฑ์ ตกเป็นของสงฆ์ เพราะเขาถวายสงฆ์ ต้อง
แจ้งแก่ทางวัด แล้วทางวัดแบ่งให้จึงได้

๓๔. เสียคสีของสงฆ์

ตัวเปล่า ๆ ฟังผนังบ้านประตู กรอบประตูของสงฆ์
เป็นอาบัติ ท่านให้รักษาของสงฆ์ อย่าทำของสงฆ์
ให้เสีย แม้ด้วยอาการอย่างอื่น เห็นวัดสกปรกเปรอะ
เปื้อน สิ่งของของวัดจะเสียจะหาย ควรทำให้สะอาด
เก็บงำให้ดี ทั้ง ๆ ขว้าง ๆ ใครเห็นเข้าก็หมดศรัทธา
ที่จะให้อะไรแก่วัด

๓๕. สิ่งของของเจดีย์ของวัด

ก. ดอกไม้รูปเทียนที่บูชาพระ สิ่งของในวัด
เช่น ผลไม้ และไม้ไล่ต่าง ๆ จะถือเพื่อตน
เพื่อคนอื่น ควรบอกกล่าวทางวัด ควรผาติกรรม ถือ
เอาเฉย ๆ อาจมีโทษตามพระวินัย แม้ใช้ในการวัด
ก็ควรบอกกล่าว นี่เป็นสามมีจิกรรม

ข. สิ่งที่ทำไว้เป็นของวัด จะเติมตัดคัดแปลง

หรือจะทำอะไรเป็นถาวรในวัด ควรบอกกล่าวทางวัด
ก่อน เพราะวัดเป็นของสงฆ์

อยู่วัดนาน ๆ เข้า กลายเป็นเห็นว่า กฎวัดเป็น
บ้านของตน ถือเอาของวัดตามใจ ทำอะไรตามใจ

๓๖. ผ่าครอง

ออกจากวัดไปในละแวกบ้าน เขตบ้าน ต้อง
ปฏิบัติอย่างนี้ คือ

ก. ครองจีวรครองทั้งชุด คือ สบง จีวร สังฆาฏิ

ข. แต่ถ้าเห็นว่า เอาสังฆาฏิไปด้วยจะเสียหาย
เก็บไว้ไม่เสียหาย จะไม่ใช่สังฆาฏิก็ได้

ค. คงใช้สบงครอง และจีวรครองทบกับจีวร
อาสัยก็ได้

ง. จะครองสบงอาสัย ซ้อนจีวรอาสัยด้วยกันก็ได้
แต่ต้องเอาชุดครองไปด้วย

จ. ถ้าออกจากวัดตรงไปวัดอื่น แม้ผ่านละแวกบ้าน
ไม่ต้องปฏิบัติเช่นนั้น ถ้าไม่ได้อาณิสตสัทธิฐาน อาณิสต
กฐิน ต้องมีไตรจีวรครองอยู่กับตัว ก่อนได้อรุณ จน

ถึงไต่อรุณแล้ว

๓๗. อย่าใช้ผ้าสีอื่น นอกจากสีเหลือง คลุมตัว
พาดบ่า ผ้าสีเหลืองก็อย่าพาดบ่า เป็นอย่างผ้าขาวม้า
พาดบ่า บ้านนอกชอกนาเขาเรียกว่า พาดควาย

๓๘. ผ้าที่จำกดเป็นสีเหลือง อย่าให้ชุดจาง มีกลิ่น
ขมุกขมอม พระไม่มุ่งสวยงาม แต่มุ่งความสะอาด

๓๙. ข้ามคณะ หรือในคณะเอง ถ้าไปไกลจากกุฏิ
ปรากฏแก่คนมาก ต้องห่มจีวร

๔๐. อย่ามีแต่สบง แสดงตัวประเจิดประเจ้อ
ให้คนภายนอกเห็น วันที่มีผู้คนมาในวัดมาก เช่น
วันพระ อย่าพลุกพล่าน ต้องสงบเอื้อเฟื้อต่อผู้มาในวัด

๔๑. อย่าตากผ้าประเจิดประเจ้อ อย่าให้คฤหัสถ์
หรือเด็ก ตากผ้าแขวนผ้าเครื่องคฤหัสถ์ ปะปนกับ
ผ้าเหลือง อย่าให้คนข้างนอกเห็นเป็นประหนึ่งว่าบ้าน

๔๒. ภิกษุสามเณรอย่ามั่วสมออยู่กับเด็ก อย่าให้
เด็กนั่งร่วมอาสนะ อย่าเดินคู่เคียงกับเด็ก

๔๓. อย่าพูดเสียงดังเกินไป พูดพอได้ยิน อย่า

กรนเครง อย่าพูดหยาบโลน อย่าสบถติดปาก

๔๔. มีขันตือดทน ไม่ทำไม้พูด ให้กระทบกระ
เทือนคนอื่น ได้รับการทำการพูดที่ไม่พอใจ มีขันติไว้
อย่าโต้ตอบ อคทนต่อความอยาก

ขันติพลั ว ยตินั

ขันติเป็นกำลังของนักบวช

๔๕. ในถนนนอกวัด อย่าทำอย่างนี้ คือ คาบบุหรื
มือไพล่หลัง กอดอก สะพายย่าม อย่าเดินเรียงเป็น
หน้ากระดาน ในบ้าน ในรถเดินสาร ในที่ชุมนุม อย่า
นั่งไขว่ห้าง อย่ากอดอก

๔๖. เดินบิณฑบาต อย่าเรียงขวางถนน เวลา
รับบาตร ตาจ้องในบาตร นึกในใจว่า เขาให้
เพราะเรามีศีล และนึกแผ่ส่วนบุญกุศลแก่ผู้ตกบาตรนั้น

๔๗. อนามาส คือ สิ่งที่ไม่ควรจับต้อง ได้แก่
ศัสตราอาวุธ เครื่องประหาร เครื่องบรรเลง แก้วแหวน
เงินทอง เหล้า ฝิ่น ของที่ไม่ควรแก่พระ ของใช้
ของผู้หญิงโดยเฉพาะ และรูปผู้หญิงนางชนิต อย่า

มีไว้ในกุฎี

๔๘. อยู่กับผู้หญิงตัวต่อตัว หรือผู้หญิงหลายคน
ต้องมีผู้ชายรู้ภาษา เป็นเพื่อนอยู่ด้วยใกล้ ๆ ฝึกหัด
สามเณรก็ได้ ไม่บอดไม่หนวกไม่หลับ ให้ได้ยินพูด
ได้เห็นความเป็นไป

๔๙. รับแขกผู้หญิง อย่างนั่งยืนเดินใกล้กันกับผู้
หญิงนัก อย่าใกล้กันภายใน ๔ ศอกเป็นดี

๕๐. อย่าให้ผู้หญิงเยี่ยมหน้าต่างกุฎีชั้นบน ไม่จำ
เป็นอย่าให้ชนชั้นบน เวลาคำนับเงียบ ๆ หรือในที่ไม
โจ่งแจ้ง อย่าให้มีเสียงผู้หญิง เสียงเต็กเล็ก ๆ ดังออก
มาข้างนอก คนเขาจะแปลกใจ ออกมาเบ็ดเผยให้คน
เห็นคิดว่า จะถือความบริสุทธิ์เฉพาะตัวไม่ได้ เพราะ
อยู่ในหมู่ ต้องให้หมู่รับรู้ความบริสุทธิ์ด้วย

๕๑. อย่าไปในรถเล็ก ๆ เรือเล็ก ๆ ส่วนตัว หรือ
เช่าเฉพาะ ซึ่งต้องนั่งชิดกันกับผู้หญิง ถ้าเป็นรถเรือ
เดินสาร ให้มีผู้ชายนั่งคัน

๕๒. อย่าเข้าเขตเขาคิน สวนลุมพินี บางป

บางแสน ร้านเหล้า อย่าเข้าร้านอาหารนอกภัตตาคาร
อย่าเที่ยวเตร่แข่งเบียดเสียดประชาชน

๕๓. รูปเสียงเป็นข้าศึกแก่พรหมจรรย์

ก. ภาพยนตร์ โทรภาพ เป็นภาพภูมิประเทศ
ภาพศาสนา ภาพชาดก ภาพการบุญกุศล ไม่มีโทษ
แต่มีภาพที่ไม่ควร แก่ภิกษุสามเณรแทรกอยู่ ยับยั้ง
ไว้ก่อน จะฉายจะรับจะดู ต้องได้รับอนุมัติก่อน

ข. วิद्यุมีประโยชน์ ได้รู้เรื่องต่าง ๆ แต่ก็มี
ดนตรีลีเกเพลง แทรกอยู่เป็นส่วนมาก ภิกษุสามเณร
รับศีลมาแล้วว่า

นจจกัตวาทิตวิสูกทสุสนา เวรมนิ

คือ ปฏิญาณว่า ไม่ดูฟ้อนรำ ไม่ฟังขับร้อง

ชาวบ้าน โดยเฉพาะ อุบาสกอุบาสิกา มา
ถือศีลฟังธรรม ภิกษุสามเณร กลับเปิดวิทยุให้เขาฟัง
ดนตรีลีเกเพลง ชกมวย เป็นเกาชักลากให้เขาดู
เป็นการข่มใจด้วยวัตถุสาม แม้จะฟังข่าวไม่ฟังเพลง
แต่เปิดวิทยุทิ้งไว้ เสียงดนตรีลีเกเพลงดังอยู่ ไม่แปลก

จากบ้าน เขาถวายค่าบัจจย ๔ กลับใช้เป็นค่าวิทยุ
รับดนตรี ลิเก เพลง ชกมวเสียนี่ จะมีจะเป็ควิทยุ
ต้องได้รับอนุมัติก่อน

๕๔. ปลงอาบัติ

ก. ปลงอาบัติหรือแสดงอาบัติ ให้บอกชื่ออาบัติ
และการทำให้เป็นอาบัตินั้น เช่น บอกว่า เข้าบ้าน
ในวิกาลไม่ได้อาปูณา คือ ไม่ได้ลา เป็นอาบัติปาจิตตีย์
หรือบอกว่า ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะเข้าบ้านในวิกาล
ไม่ได้อาปูณา แล้วแสดงอาบัติ

ข. อย่าปลงอาบัติกับพระใหม่ด้วยกัน หรือในที่
ใกล้ปูชนียวัตถุ จะปลงอาบัติ ต้องอาปูณาภิกษุ
ผู้แก่กว่า ที่อยู่ใกล้ก่อน

๕๕. เปลี่ยนทำนอง

ก. ต่างว่านั่งพับเพียบทางซ้าย คือ เท้าขวาพับ
ขวางหน้า เท้าซ้ายพับไปข้างหลัง ที่นี้จะพลิกเป็น
ทางขวา ให้หยั่งตัวขึ้น เลื่อนเท้าซ้ายลอดมาพับ
ขวางหน้า เลื่อนเท้าขวาพับไปข้างหลัง

ข. นั่งพับเพียบอยู่ จะขัดสมาธิ ให้หย่งตัวขึ้น
เลื่อนเท้าที่พับไปข้างหลัง ลอดข้อมาพับขวางหน้า

ค. นั่งขัดสมาธิอยู่ จะพับเพียบ ให้หย่งตัวขึ้น
พับเท้าหนึ่งไปข้างหลัง อีกเท้าหนึ่งพับขวางหน้า

การเปลี่ยนทุกท่าไม่ต้องยกเข้า

๕๖. ดูจำทั่วไป ดีไม่ดี ถูกผิด ที่ดีที่ถูก ถือเป็น
ตัวอย่าง ทำตามนั้น ที่ไม่ดีที่ผิด ถือเป็นตัวอย่าง
ไม่ทำตามนั้น

ทำอะไรให้มีระเบียบ เช่นตั้งतालิปัตรอนุโมทนา
ตั้งให้ตรง ให้ได้แนวกับหัวหน้า แบ่งตามतालิปัตร
เป็น ๓ ส่วน จับระหว่างสกล่างส่วนบน กับสกลบน
ส่วนกลาง

จะสวดมนต์สวดอะไร ในที่เขานิมนต์ ฟังสวดให้
ได้เอง นึกไว้ก่อน ติดตรงไหน ดูแบบจำไว้ อย่า
ตาม ๆ อิง ๆ เขาไปคราวหนึ่ง ๆ มีแปลกเข้ามา สวด
ไม่ได้ อย่าทำปากหมุบหมิบ เป็นที่ว่าสวดได้ คน
สังเกตเขาจับได้ จังหวะปากไม่เหมือนเขา อย่ากระแอม

โอ้แก้หนี้ ทำให้พวกก้นงไปด้วย นิ่งดีกว่า เวลาสวด
อย่าให้ริมฝีปากเป็นจุมพฏมู อย่าอ้าปากกว้าง

๕๗. สมณโวรหาร

คำสามัญ	สมณโวรหาร
กิน	ฉัน
ซื้อ	หา
เงิน	กับปียกัณฑ์, ของ
บาท	พับ
เจ็บไข้	อาพาธ
นอนหลับ	จำวัด
อาบน้ำ	สรงน้ำ

การใช้ผ้าเหลือง การปลงผม การพูดจาด้วย
สมณโวรหาร เป็นสมณสัญญา เตือนให้รู้สำนึกตัว
ว่าเป็นภิกษุสามเณร จะได้ไม่เผลอตัว พึงใช้กับปีย-
โวรหารตามพระวินัย ใจจะได้อยู่กับวินัย

อนุโมทนา

ขอถวายอนุโมทนา แก่เจ้าคุณพระเชมสารโสภณ
เจ้าอาวาสวัดเขาบางทราย พร้อมด้วยคณะสงฆ์และ
คุณอธิก สวัสดิมงคล นายกยุวพุทธิกสมาคมชลบุรี
ที่ได้ร่วมใจรับภาระธุระให้การจัดประชุมถวายความรู้
เกี่ยวกับกฎหมายเถรสมาคมฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑)
ว่าด้วยการลงนิคหกรรม สำเร็จลุล่วงลงด้วยความ
สะดวกเรียบร้อยทุกประการ

ขอเจ้าคุณพระเชมสารโสภณ พร้อมด้วยคณะสงฆ์
และคุณอธิก สวัสดิมงคล นายกยุวพุทธิกสมาคมชลบุรี
จงถึงความเจริญงอกงามไพบูลย์ในพระธรรมวินัยที่พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้วทุกประการ ตลอดกาล
ทุกเมื่อ เทอญ ฯ

เต อตฺถลหุตา สุจิตา วิรุฬฺหา พุทฺธสาสนน
อโรคา สุจิตา โหถ สห-สพฺพเห-ณาดิภิฯ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พิมพ์หามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ
นายเฉลียว โพธิ์เกษม ผู้พิมพ์โฆษณา โทร. 2817790 ๓/๘/๒๕๒๒